

Archidiecezjalny Program Duszpasterski

ADWENT, BOŻE NARODZENIE

Propozycje szczegółowe

Poznań 2007/2008

MARTYRIA

Świadectwo o Słowie

Słowo stało się Ciałem

Adwent jest czasem radosnego oczekiwania na przyjście Pana. Dobrze przeżyć tych dni bardzo pomaga w odkryciu Jezusa, który w liturgii Uroczystości Bożego Narodzenia przychodzi do naszych serc, rodzin, parafii, wspólnot... Odwieczne Słowo Ojca pragnie w nas stawać się Ciałem. Pomagajmy wiernym nie zagubić się w coraz hałaśliwszych i spłyconych dniach przeznaczonych przez Kościół na adwentowe czuwanie. Wskazujmy na potrzebę wyciszenia, odejścia od pogoni za zakupami i prezentami, by móc odkryć to, co w tym czasie najistotniejsze.

Krzyż w tajemnicy Bożego Narodzenia

Tajemnica przyjścia Zbawiciela na ziemię, świętowana w naszych rodzinach i parafiach w klimacie radości, serdeczności i domowego ciepła, niesie ze sobą także wiele smutku. Na świecie nie było miejsca, gdzie Syn Boży mógłby się narodzić. Od pierwszych dni życia groziło Mu niebezpieczeństwo, Jego przyjście na świat naznaczone było męczeńską śmiercią młodzianków z Betlejem, cierpienie przepowiadali starzec Symeon i prorokini Anna... Krzyż rzuca już swój cień na los Jezusa.

W tegorocznym *Programie* ważną rolę odgrywa mały drewniany krzyż, tzw. *krzyż rękotny*, który może pomóc zrozumieć wezwanie Jezusa, by iść za Nim dźwigając swój krzyż. Już teraz warto zastanowić się w gronie Rady Duszpasterskiej, jak z tego znaku skorzystać nie przekazując go tylko ludziom starszym czy chorym. Ten krzyż ma służyć także osobom w sile wieku oraz młodzieży, by z odwagą szli za Jezusem. Wykorzystajmy dołączony do tej części *Programu* tekst o *krzyżu rękotnym*.

Rodzina Kościołem domowym

Pierwszą szkołą Chrystusowego uczniostwa jest rodzina, gdzie rodzice słowem i przykładem powinni być dla swoich dzieci zwiastunami wiary i pielęgnować właściwe każdemu z nich powołanie, ze szczególną zaś troskliwością powołanie duchowne (KK 11). Rodzina jest powołana do budowania Królestwa Bożego w dziejach, poprzez udział w życiu i posłannictwie Kościoła. Ażeby lepiej zrozumieć podstawy, treści i cechy charakterystycz-

ne tego uczestnictwa, należy zgłębić wielorakie i mocne więzy wzajemnie łączące Kościół i rodzinę chrześcijańską, tworzące z niej niejako „Kościół w miniaturze”, i sprawiające, że jest ona swego rodzaju żywym odbiciem i historycznym ukazaniem tajemnicy Kościoła (FC 49).

Emmanuel – Bóg z nami

Prawda o tym, że Bóg jest z nami, stanowi istotę radosnej nowiny. To dlatego wszystko ulega zmianie, że On jest z nami ze swą miłością, mądrością, wszechmocą. Chrześcijańska rodzina może mieć pewność, że Jezus jest z nią. Gwarantuje to sakrament małżeństwa. Po ślubie, od ołtarza małżonkowie katolicycy wracają do siebie z Jezusem i On jest z nimi. On też jest dla nich najważniejszy. Odtąd Jemu oddają pierwszeństwo we wszystkich decyzjach, jakie podejmą celem budowania domu. Życie rodzinne trzeba programować z Nim, a nie na własną rękę. Być uczniem Chrystusa, to zapraszać go do rodzinnego stołu, rodzinnych rozmów, decyzji, rodzinnej troski o każdego w domu. Z Nim trzeba pochylać się nad chorym, z Nim posyłać dzieci do szkoły, planować wakacje, niedziele i odpoczynek. Z Nim oglądać film, otwierać Internet, z Nim przyjmować gości. Z Nim przeżywać poczęcie i narodziny kolejnych dzieci, i z Nim zamykać oczy tym, którzy udają się do domu Ojca.

Duchowość biblijna

Kolejny już rok stowarzyszenie *Dzieło Biblijne im. Jana Pawła II* podejmuje wysiłek kształtowania duchowości biblijnej w Polsce. Kwartalnik *Krag Biblijny*, który od roku włączamy do naszego *Archidiecezjalnego Programu Duszpasterskiego*, niech będzie w naszych parafiach narzędziem duszpasterskim służącym do prowadzenia spotkań kształtujących autentyczną duchowość biblijną, uczących modlitwy i życia Bożym Słowem.

Syn rodziców, synem Boga

Człowiek ochrzczony jest dzieckiem rodziców, ale jest również dzieckiem Boga. Serce ochrzczonego zostaje wypełnione świętością Boga i faktycznie On ma w nim upodobanie. Człowiek staje się jednak odpowiedzialny za ten niezwykły dar. Jeśli dziecko zostaje ochrzczone w niemowlęcych latach, odpowiedzialność za dar jego świętości spoczywa na ramionach bliskich. To oni mają zadbać o to, by stworzyć dla dziecka środowisko żywej wiary. Oni też mają mu podać wzorce nie tylko kulturalnego zachowania, ale wzorce życia dziecka Bożego. Ten model życia

religijnego, promieniujący z modlitwy i piękna etycznej postawy, jest dla dziecka najważniejszy. Ono bowiem wzrasta, naśladować dorosłych. Przypominajmy o tym w święto Chrztu Pańskiego. Zapraszamy całe rodziny, by podchodziły po Mszach świętych do chrzcielnicy i w krótkiej modlitwie dziękowały Bogu za dar wiary.

Odwiedziny duszpasterskie

W czasie tegorocznej kolędy możemy przekazać wiernym kartę z medytacją nawiązującą do tematu *Programu duszpasterskiego*. Obraz może stać się inspiracją do modlitewnej refleksji nad własnym życiem. Można będzie wykorzystać go także w czasie katechezy czy rekolekcji. Podobnie jak przed rokiem, odkrywamy „sytuacje beznadziejne” w parafii. Twórzmy rejestr takich spraw, trudnych sytuacji rodzinnych, by później zająć się nimi.

Emigranci

Wielu emigrantów przyjeżdża na Boże Narodzenie do Polski. Zwróćmy na nich uwagę w naszych parafiach. Najłatwiej – wiedząc, że takie osoby są na Mszy św. – powitać ich i pomodlić się w ich intencji oraz za ich rodziny w modlitwie wiernych. Tarnowskie wydawnictwo *Biblos* przygotowało modlitewniki dwujęzyczne z informacją o polskich duszpasterstwach i Mszach św. celebrowanych po polsku. Wydano trzy wersje: anglo-, niemiecko- i francuskojęzyczną.

Dzień Życia Konsekrowanego

W święto Ofiarowania Pańskiego włączmy się w obchody Dnia Życia Konsekrowanego, ukazując potrzebę radykalnego pójścia za Jezusem w dzisiejszym świecie, by stawać się Jego uczniami. Przypominajmy także możliwości konsekracji ludzi świeckich, którzy dają świadectwo Bożej miłości w sercu świata.

Objawienie Pańskie

W uroczystość Trzech Króli dziękujemy Panu Bogu za to, że objawił nam swoją miłość, że możemy nią żyć. Uczmy się od Mędrców poszukiwania Jezusa. Przypominajmy wiernym o odpowiedzialności za misyjną działalność Kościoła. Wiara umacnia się w nas, gdy ją przekazujemy.

Zorganizujmy w parafii grupę(y) kolędników misyjnych. Dzieci przebrane za Mędrców, w towarzystwie osoby dorosłej, odwiedzają domy parafian niosąc im życzenia Bożego błogosławieństwa, zbierając równocześnie

ofiary na potrzeby misji świętych. Materiały na ten temat można otrzymać w Poznaniu, w domu sióstr Kalwerianek przy ul. Dmowskiego 130, tel. (061) 869-95-38.

KONTYNUACJA PROPOZYCJI Z LAT UBIEGŁYCH

Spotkania opłatkowe

Spotkania opłatkowe w parafii niech staną się okazją integrowania różnych grup. Drogą ku temu jest wspólne organizowanie opłatka. Podziękujmy wiernym za zaangażowanie w formacje w grupach, stowarzyszeniach i ruchach.

Przygotowanie kolędy

W czasie odwiedzin duszpasterskich spotykamy się z parafianami tam, gdzie oni żyją, by wspólnie modlić się i porozmawiać. Zachęcamy, by poprzedzić kolędę rozmową z Radą Duszpasterską, by wspólnie zastanowić się, jak i o czym rozmawiać z ludźmi w tym roku. Bądźmy wrażliwi na różne formy ubóstwa, które dotyczą naszych parafian. Ta nowa bieda może dotyczyć rozbitych małżeństw, wolnych związków, samotności, uzależnienia od alkoholu czy narkotyków, może być związana ze śmiercią bliskiej osoby.

Ewangelizacja wizualna

Umieszczajmy na terenach naszych parafii plakaty ewangelizacyjne, które mogą zachęcać ludzi do refleksji na swoim życiu wiary.

Adres kontaktowy: Ewangelizacja Wizualna, Fundacja im. Św. Franciszka z Asyżu, 31-044 Kraków, ul. Grodzka 54, tel. (012) 428-31-70, tel./fax (012) 428-32-41, www.ewangelizacja.org.pl; biuro@ewangelizacja.org.pl

LITURGIA

Słowo i sakrament

Święty czas rodzinnego domu

Syn Boga wkroczył w czas, by nam umożliwić jego uświęcenie. Przyniósł wszystkie potrzebne do tego łaski. Najdoskonalej wykorzystala to Jego Matka, której serce biło zawsze rytmem świętości i wieczności. To ona budowała dom, w którym każda sekunda zamieniała się w akt miłości Boga i ludzi. Ona też jest wzorem dla nas. Mamy budować dom promieniający Bożym szczęściem, niezależnie od tego, co posiadamy i jaką drogą prowadzi nas Pan. Dokonuje się to wtedy, gdy żyjemy

w duchu modlitwy *Ojciec nasz*, gdy Ojciec niebieski ma w naszej rodzinie najwyższy autorytet.

Roraty

Przygotujmy dobrze Msze św. roratnie. Aktywizujmy dzieci do czynnego udziału w liturgii, włączając w nią także dorosłych, zwłaszcza jako lektorów. Wykorzystajmy ciekawe pomoce przygotowane przez redakcję „małego Przewodnika Katolickiego”. Pamiętajmy w Adwencie także o dorosłych. Jeśli wszystkie Msze św. roratnie odbywają się z licznym udziałem dzieci, to znajdziemy w homilii także czas na zwrócenie się do dorosłych. Choćby raz w tygodniu zgromadźmy także młodzież. W niektórych parafiach sprawdza się sobotnia poranna Msza roratnia z młodzieżą, a po niej wspólne śniadanie.

Słowo w liturgii Adwentu i Bożego Narodzenia

W okresach liturgicznych, w których celebруем Tajemnicę wcielenia Odwiecznego Słowa Ojca, dołożmy wszelkich starań, by pomóc wiernym przyjąć i zrozumieć teksty biblijne czytane podczas Eucharystii. Codzienne, krótkie homilie mogą w tym pomóc. Zachęcajmy wiernych, by w rodzinach czytali Pismo Święte. Osobom uczestniczącym w codziennej Mszy świętej proponujemy *Słowo na każdy dzień* – komentarze do czytań przygotowywane przez Szkołę Nowej Ewangelizacji w naszej Archidiecezji. Zwracajmy uwagę na to, że rodzina jako Kościół domowy musi żyć Słowem Pana.

Sakramenty

Zachęcajmy wiernych do gorliwszego uczestniczenia w życiu sakramentalnym. Poruszajmy ten temat w homiliach, rekolekcjach, katechezach oraz na spotkaniach różnych grup duszpasterskich. Szczególnie podkreślajmy znaczenie sakramentu pokuty, który daje nam zarówno pojednanie z Bogiem, jak i z bliźnimi, z rodziną. Jest to szczególnie ważne, gdy myślimy o wieczerzy wigilijnej i dzieleniu się oplatkiem. Przypominajmy, że rodzina, która pragnie stawać się Kościołem domowym musi żyć sakramentami.

Spowiedź adwentowa

Wielu parafian spowiada się przed Bożym Narodzeniem. Jeśli nie skorzystamy podczas kolędy z przygotowanej przez Drukarnię i Księgarnię Św. Wojciecha karty z medytacją nawiązującą do tematu *Programu duszpasterskiego*, wykorzystajmy ją przy spowiedzi wręczając ją penitentom z poleceniem rozważenia na modlitwie zawartych tam treści. Zachęcajmy do spowiedzi św. już na początku Adwentu i do częstszego udziału we Mszy św. w dni powszednie.

Rodzina Eucharystia

Kościół domowy winien żyć Słowem i Sakramentem (FC 38). Rodzina, która uczestniczy w niedzielnej Eucharystii realizuje to wezwanie. Bardzo ważne jest przypominanie o potrzebie i obowiązku uczestniczenia w niedzielnej Mszy św. Małżonkowie winni włączać się w przygotowanie liturgii, by w ten sposób świadczyć wobec swoich dzieci o gotowości pójścia za Jezusem.

Różaniec w rodzinie

Jan Paweł II wielokrotnie wzywał do modlitwy różańcowej w rodzinach i za rodziny. Ta modlitwa ma szczególną moc i winna być pielęgnowana w naszych domach i wspólnotach parafialnych.

Niedziela Świętej Rodziny

Wykorzystajmy ten szczególny dzień, by pokazać, że rodzina żyjąca na wzór Świętej Rodziny z Nazaretu staje się środowiskiem, w którym człowiek wzrasta w uczniostwie odkrywając Chrystusa jako swego Najwyższego Nauczyciela. W niektórych parafiach świętuje się w tym dniu jubileusz małżeńskie. Poprośmy, by rodziny, odpowiednio do tego przygotowane, zajęły się liturgią Eucharystii (czytania, komentarze, modlitwa wiernych czy procesja z darami). Zaprośmy wiernych, by na zakończenie Mszy świętej podchodzili całymi rodzinami do błogosławieństwa (np. przez nałożenie

rak). Przygotujmy dla każdej rodziny mały upominek (np. *Kartę Praw Rodziny* czy stosowny obrazek – np. kartę z medytacją przygotowaną przez DiKŚW na Boże Narodzenie 2007). Przygotujmy mały kiermasz z ciekawymi książkami o tematyce rodzinnej.

KONTYNUACJA PROPOZYCJI Z LAT UBIEGŁYCH

Komentarze do niedzielnej Liturgii Słowa

Program Duszpasterski proponuje komentarze do niedzielnych czytań biblijnych. Teksty opracowuje redakcja miesięcznika ruchu Światło-Życie „Wieczernik”.

Propozycje śpiewów

Także tego roku otrzymamy propozycje śpiewów na niedzielne Msze św. Są one przygotowane w dwóch egzemplarzach. Bardzo prosimy Księży Proboszczów o systematyczne przekazywanie jednego z nich organistom.

Modlitwa przy wieńcu adwentowym

Wieńce adwentowe są coraz bardziej popularne w Polsce. Podkreślamy ich religijne znaczenie, tłumacząc symbolikę wieńca. W rodzinie wieńiec może zachęcać do codziennej wspólnej modlitwy. Każdego tygodnia, zapalając kolejną świecę na wieńcu, możemy modlić się w różnych intencjach. Wieńce można wykonać w parafii (np. przygotowuje je młodzież lub Parafialny Zespół Caritas) lub zamówić u duszpasterza młodzieży Archidiecezji Poznańskiej.

Modlitwa przy świecy Caritas

Zachęcamy do uroczystego zapalania świecy Caritas przy wspólnych posiłkach w święta i inne dni nowego roku. Przypominajmy parafianom o potrzebie wspólnej modlitwy w rodzinach, której towarzyszyć może światło tej świecy.

Betlejemskie światło pokoju

Jak co roku, harcerze będą roznosić światło betlejemskie. Niech świeca Caritas zaplonie w domach betlejemskim światłem.

DIAKONIA

Posługa wobec potrzebujących i wspólnoty

Troska o pokój w rodzinie

Jezus chce, byśmy budowali rodzinę, w której *miecze są przekute na lemieszę*, gdzie energia wykorzystywana do kłótni i walki, ma być zamieniona w energię twórczą. To nasze zadanie. Nawet mocne napięcia w rodzinie, które czasem są nieuniknione, winny kończyć się pokojem. Trzeba, by były wykorzystane nie do podziałów, ale do wzmocnienia jedności.

Jezus pragnie naszego rodzinnego szczęścia, a my możemy je osiągnąć słuchając Jego wskazań i naśladowując Jego postawę wobec bliskich. Nie wolno budować domu według własnych koncepcji, bo każdy w rodzinie ma inną wizję. Trzeba budować dom według projektu Jezusa.

Odwaga w rodzinnym domu

Czczony w okresie Bożego Narodzenia św. Szczepan promieniuje odwagą i mądrością. To jeden z pierwszych uczniów Jezusa, który dorósł do złożenia heroicznego świadectwa swej wiary. To wymaga odwagi. Jego przykład wzywa nas do zastanowienia się nad tym, w jakiej mierze nasze rodzinne domy są szkołą ewangelicznej odwagi. Odwaga rodziców winna przelać się w serca dzieci. Jeśli jej brak w sercach rodziców, zabraknie jej w sercach dzieci. Potrzebna jest odwaga, by stanąć po stronie najsłabszych. Potrzebna jest do przebaczenia. Potrzebna jest do znoszenia z godnością krzywdy, by odnieść moralne zwycięstwo nad krzywdzącymi. Nie można być uczniem Jezusa, nie mając odwagi.

Odwiedziny chorych

Drobny świąteczny upominek wraz z życzeniami od duszpasterzy i wspólnoty parafialnej może sprawić osobom chorym i samotnym wiele radości. Często młodzież znosi paczki i życzenia do tych, o których mówimy, że są skarbem naszych wspólnot. Zorganizujmy, wraz z zespołem Caritas, takie odwiedziny osób chorych w naszych parafiach.

Paczki dla ubogich dzieci

Dobrym zwyczajem w wielu parafiach jest przygotowanie już na początku Adwentu karteczek z imionami i wiekiem dzieci, które parafia pragnie obdarować praktycznymi upominkami. Znając płeć i wiek dziecka, można przygotować konkretny prezent, który parafialny zespół Caritas przekaże

przed świętami pod znany sobie adres. Dzieci, pochodzące z ubogich rodzin, pozostają dla ofiarodawców anonimowe, co wiąże się z uszanowaniem ich godności. Karteczki z imionami i wiekiem dzieci wiszą niekiedy na adwentowych drzewkach ustawianych w kościołach lub wykładane są w koszyczkach we wskazanym wcześniej miejscu. Niekiedy cała rodzina, rodzice wraz z dziećmi, uczestniczy w przygotowaniu takiego prezentu. Staje się to wówczas okazją do uczenia dzieci solidarności z potrzebującymi oraz wrażliwości na cierpienie poza własną rodziną.

Szkolne Koła Caritas

Zachęcajmy katechetów i nauczycieli, by zakładali i prowadzili szkolne Koła Caritas. W nich młodzież i dzieci kształtują postawy solidarności i gotowości pomocy słabszym. Zauważmy, jak bardzo ważna jest taka działalność formacyjna przy dzisiejszych problemach polskiej szkoły.

Dzień Chorego

We wspomnienie Matki Bożej z Lourdes obchodzimy tradycyjnie Światowy Dzień Chorego. Pamiętajmy o chorych parafianach w modlitwie. Dzień chorych najczęściej organizujemy w cieplejszych porach roku. Zatrószmy się, by chorzy parafianie odczuli, że jest to ich dzień.

KONTYNUACJA PROPOZYCJI Z LAT UBIEGŁYCH

Wigilijne dzieło pomocy dzieciom

Świece Caritas cieszą się ciągle dużym zainteresowaniem wiernych. Wskazujmy wyraźnie na cel tego dzieła, nawiązując do organizowanego przez Caritas wypoczynku dla dzieci w okresie wakacji. Pomyślmy już o parafialnej ofercie dla dzieci w zimowe ferie oraz letnie wakacje 2008. Parafia może przy tym skorzystać z pomocy finansowej Caritas Archidiecezji.

Solidarność sąsiedzka

Nawiązując do polskiej tradycji pustego miejsca przy wigilijnym stole, zachęcajmy wiernych do sąsiedzkiej gościnności i solidarności. Zapraszamy osoby samotne do naszych domów.

Podsumowanie kolędy

Jeśli jednym z owoców odwiedzin duszpasterskich będzie sporządzenie „rejestrów spraw trudnych” w parafii, to konieczne będzie wspólne zastanowienie się, jak zaradzić tym problemom. Zespół Caritas powinien otoczyć opieką te osoby, które potrzebują szczególnej pomocy. Warto dostrzegać inne formy biedy, jak np. nędza edukacyjna. Można wówczas zorganizować pomoc w formie, np. parafialnych korepetycji.